

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring (SOU 2021:5)

(Ju2021/00432)

Försäkringskassan begränsar yttrandet till de delar som berör vår verksamhet.

Sammanfattning

Försäkringskassan anser att det behöver göras en bredare analys av det fortsatta behovet och innebörden av 5 kap. 12 § andra stycket socialförsäkringsbalken (SFB). Vidare är det en brist att det i betänkandet saknas en analys av hur Försäkringskassan och socialförsäkringen påverkas av den föreslagna ändringen i bestämmelsen.

6.4 Överväganden och förslag

Försäkringskassan vill göra följande förtydligande. Skatteverkets prövning av om en person ska vara folkbokförd har betydelse för den bedömning som Försäkringskassan gör gällande om en person kan anses bosatt i Sverige enligt SFB. Det finns dock skillnader mellan folkbokföringslagen (1991:481) och SFB, vilket innebär att det finns situationer när en person ska vara folkbokförd men inte omfattas av den svenska socialförsäkringen och tvärt om.

8.4 Ändringar i socialförsäkringsbalken

Försäkringskassan anser att det behöver göras en bredare analys av det fortsatta behovet och innebörden av 5 kap. 12 § andra stycket SFB. Detta har framförallt sin grund i de tolknings- och tillämpningsproblem som bestämmelsen leder till, i synnerhet när det gäller tolkningen av vad som är samma grund. Försäkringskassan bör inte behöva göra migrationsrättsliga bedömningar vid prövningen av rätten till förmåner enligt SFB, vilket blir resultatet av dagens utformning av bestämmelsen.

Med den ändring som nu föreslås blir undantagen i 5 kap. 12 § andra stycket SFB fler och med det följer ett än mer komplext regelverk att ta ställning till. Det finns inte heller någon analys av varför olika grupper ska behandlas på olika sätt när det gäller rätt till förmån under tid som Migrationsverket prövar en ansökan om fortsatt tillstånd.

Behovet av en analys av det fortsatta behovet och innebörden av 5 kap. 12 § andra stycket SFB är något som Försäkringskassan tidigare har lyft fram i vårt remissvar avseende SOU 2020:54 (En långsiktigt hållbar migrationspolitik).

15 Konsekvensanalys

Försäkringskassan anser att det är en brist att det saknas en analys av hur Försäkringskassan och socialförsäkringen påverkas av den föreslagna ändringen i 5 kap. 12 § andra stycket SFB.

För Försäkringskassan får förslaget om ändring i 5 kap. 12 § andra stycket SFB konsekvenser eftersom det innebär att fler personer än tidigare kan komma att få rätt till bosättningsbaserade förmåner. Detta kommer troligen leda till en viss ökning av ärenden, något som i sin tur leder till ett ökat resursbehov och ökade kostnader hos

Försäkringskassan. Det kommer också finnas ett behov av viss it-utveckling hos Försäkringskassan, vilken kommer ske i samverkan med Migrationsverket. För Försäkringskassans del kommer it-utvecklingen medföra vissa kostnader och det kommer även behövas viss tid för att genomföra it-utvecklingen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av rättschef Mikael Westberg, verksamhetsområdeschef Gerda Lind och rättslig expert Lina Kvick Sommarström, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Lina Kvick Sommarström